

15. 3. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Připravované legislativní změny institutu insolvenčního správce

Institut insolvenčního správce, jakožto zásadního procesního účastníka insolvenčního řízení dozná řady změn, a to ve světle připravovaných novel „insolvenčního zákona“[1], „zákona o insolvenčních správcích“[2] a vyhlášky „o odměňování insolvenčních správců“[3], které si kladou za cíl větší profesionalizaci insolvenčních správců.

První z připravovaných novel v současné době projednávána Parlamentem jako sněmovní tisk č. 662 doporučená ústavně právním výborem ke schválení dne 16.1.2013 se dotýká zejména zákona o insolvenčních správcích. Novela obecně zpřísňuje kritéria pro výkon činnosti insolvenčních správců a to jak těch současných, tak i budoucích.

Změny ve vztahu k současným insolvenčním správcům

Pro stávající správce novela zavádí např. pojem tzv. „citlivé činnosti“, za kterou se považuje výkon činnosti zvláštních insolvenčních správců. Zvláštní správce bude muset k vydání povolení zvláštního správce splnit kritéria pro výkon citlivé činnosti podle zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Národní bezpečnostní úřad bude u zvláštních správců prověřovat jejich osobnostní předpoklady a spolehlivost, tzn. jejich psychický stav, ovlivnitelnost a důvěryhodnost, zda nevyvíjeli činnost v rozporu se zájmy ČR nebo jejich majetkové poměry, které by neměly být zjevně nepřiměřené řádně přiznaným příjmům. Stávající zvláštní správci pak budou muset splnit tyto požadavky do 12 měsíců od účinnosti změny zákona.

Novela usiluje o to, aby činnost insolvenčních správců vykonávaly jen osoby s opravdovým zájmem o tuto činnost, a proto bude nadále možno požádat o vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce jen do 6 měsíců od úspěšného složení zkoušky. Povolení bude zanikat po 5 letech od nabytí jeho právní moci, nebo od účinnosti změny zákona u stávajících správců, přičemž jeho prodloužení bude podléhat podání žádosti správce o prodloužení povolení k Ministerstvu spravedlnosti a zaplacení správního poplatku ve výši 5.000,- Kč.

V novele je též patrná snaha zákonodárce akcentovat odpovědnost za činnost insolvenčních správců a za řádnou odbornou úroveň jejich počínání. Pro nové i stávající správce se totiž mění kritérium bezúhonnosti insolvenčních správců jako základního požadavku na výkon činnosti. Za bezúhonného se nově nebude považovat ten, kdo spáchá nedbalostí trestný čin v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce, nebo pokud ohrožuje důvěru v její řádný výkon. Nedodržení řádné informační

povinnost vůči ministerstvu ohledně údajů uvedených v povolení správce o jeho sídle či pojištění je nově kvalifikováno jako správní delikt s možností udělení pokuty až do výše 200.000,- Kč.

Změny ve vztahu k uchazečům o výkon činnosti insolvenčních správců

Pro uchazeče, kteří podají žádost o výkon činnosti insolvenčních správců po účinnosti novely, se zavádí povinná 3 letá praxe v příbuzných oborech, když stávající úprava byla dle důvodové zprávy v rámci Evropy v tomto ohledu raritní. Příbuzné obory jsou určeny demonstrativně a výslovně zahrnují oblasti, ze kterých je uchazeč zkoušen v průběhu ústní části zkoušky, jejich úplný rozsah bude však záviset na posouzení Ministerstva spravedlnosti jakožto vydavatele povolení a bude podrobněji určen prováděcím předpisem.

Snaha o profesionalizaci správců prostřednictvím omezení jejich počtu zavedením tzv. numeru clausu byla ministerstvem vyhodnocena jako v rozporu s evropskými předpisy, když na insolvenční správce se pohlíží jako na poskytovatele služeb a omezování jejich počtu by bylo v rozporu s principem otevřené ekonomiky. Návrh novely zákona o insolvenčních správcích proto namísto toho zavádí opětovně zpřísnění zkoušek insolvenčních správců, což již při dnešní mizivé úspěšnosti uchazečů, povede pravděpodobně k ustálení počtu insolvenčních správců.

Písemná část zkoušek bude obsahovat ověřování znalostí i z jiných oblastí práva než jen práva insolvenčního a dále pak povinné vypracování případové studie. V rámci té budou uchazeči řešit „právní a jiné problémy, s nimiž se insolvenční správce při své činnosti setkává“. Dle názoru autora se v případě „jiných problémů správce“ bude jednat zejména o účetní a daňové otázky, jakou jsou orientace v účetních výkazech či vyplňování daňových přiznání. Konkretizaci písemných zkoušek bude specifikovat prováděcí vyhláška. U ústní zkoušky pak bude zcela vypuštěna tzv. rozdílová zkouška, při které např. u advokátů či daňových poradců není ověřována znalost oborů, ze kterých již byli zkoušeni profesní organizací a tito budou zkoušeni v plném rozsahu. Poukazováno je na specifika právních a ekonomických činností při výkonu funkce insolvenčního správce, která nejsou při rozdílové zkoušce adekvátně ověřena. Rozdílová zkouška navíc není ve vyhlášce č. 312/2007 dostatečně definována, a proto i nyní dochází v praxi k rozdílnému přístupu zkoušejících k jednotlivým uchazečům vykonávajícím tuto zkoušku.

Novela řeší i opakované omluvy jednotlivých uchazečů z termínů zkoušek, administrativně zatěžující jejich organizaci. Za náhradní termín zkoušky bude uchazeč hradit poplatek ve výši 7.000,- Kč a za každý další termín pak 10.000,- Kč.

Souhrnná novela insolvenčního zákona

V současné době se jako další legislativní zásah do činnosti insolvenčních správců připravuje i tzv. souhrnná novela insolvenčního zákona, která je v současnosti terčem připomínek ze strany odborné veřejnosti a proto jen v krátkosti uvádím nejzásadnější připravované změny. V rámci souhrnné novely je navrhováno např. odlišné ustanovování správců do jednotlivých řízení. Nadále se počítá s přechodem od současného nominačního systému zakotveného v § 25 Insolvenčního zákona, kdy správce ve většině případů ustanovuje insolvenční soud na návrh jeho předsedy, k systému rotačnímu. Tzv. „kolečko“ neboli rotační systém zajišťuje ustanovování správců do řízení bez ohledu na vůli soudu v závislosti na jejich pořadí v daném seznamu insolvenčních správců vedeného v obvodu insolvenčního soudu. Tento systém má zajistit větší spravedlnost a transparentnost při rozdělování insolvenčních případů a zároveň menší riziko propojování insolvenčních soudců s insolvenčními správci. Další novinkou pak bude zrovnoprávnění provozovny insolvenčního správce s jeho sídlem. Správci tak budou moci provozovat svoji činnost i prostřednictvím svých provozoven, za předpokladu že zajistí náležité materiální a odborné zajištění v místě provozovny.

V připravované novele se počítá i se specializací insolvenčních správců na jednotlivé způsoby řešení úpadku a jejich rozdělování dle této specializace do jednotlivých seznamů insolvenčních správců pro oddlužení, konkursy či insolvenční případy, kdy je ze zákona nutné ustanovit zvláštního insolvenčního správce. V rámci této souhrnné novely autoři myslí i na lepší materiální zajištění insolvenčních správců, když navrhují minimální odměnu insolvenčních správců ve výši 45.000,- i při konkurech ve kterých nedochází k žádnému zpeněžení a odměnu za každou přezkoumanou přihlášku, podobně jako tomu bylo v zákoně o konkursu a vyrovnání.

Závěrem

Zpřísnění kritérií pro výkon činnosti insolvenčních správců tak jak je navrhováno, může vést ke zkvalitnění insolvenčního řízení. Ruku v ruce se snahou o profesionalizaci insolvenčních správců by však mělo jít i jejich adekvátní materiální zajištění, které je dlouhodobě kritizováno, a to zejména ze strany samotných správců.[4] Poslední novelou vyhlášky o odměňování správců č. [313/2007](#) Sb. účinné od 1.1.2013 byla navýšena odměna při zpeněžení zajištěného majetku z původních 2% na minimálně 9% z částky určené k vydání zajištěnému věřiteli, přičemž procentuální sazba odměny se liší dle částky získané zpeněžením, podobně jak je tomu v případě zjišťování odměny při zpeněžení nezajištěného majetku správcem. Došlo tak k odstranění zjevné nerovnosti při odměňování, kdy správci při výkonu stejné činnosti obdrželi diametrálně odlišnou odměnu v závislosti na existenci zajištění. V komplexní novele insolvenčního zákona jsou pak shora uvedeny další opatření, které by měli vést ke spravedlivějšímu odměňování insolvenčních správců a k většímu zájmu o výkon této činnosti ze strany odborné veřejnosti.

Mgr. Lukáš Hojdn, LLB,
advokátní koncipient

[Advokátní kancelář Zrůstek, Lůdl a partneři v.o.s.](#)

Doudlebská 1699/5
140 00 Praha 4 - Pankrác

Tel.: + 420 210 051 143
e-mail: paha@akpzl.cz

[1] Zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „insolvenční zákon“)
[2] Zákon č. [312/2006](#) Sb., o insolvenčních správcích (dále jen „zákon o insolvenčních správcích“)
[3] Vyhláška č. [313/2007](#) Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů (dále jen „vyhláška o odměně“)

[4] viz. např. PACHL, Lukáš. Odměny insolvenčních správců nepokryjí ani jejich náklady. Konkursní noviny. 22.6.2011

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva - právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti - jaké přinesla změny?](#)
- [Přelomové rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci subrogačního regresu výstavce finanční záruky](#)